

॥ ॐ श्री साईराम ॥

‘साई पल्स ऑफ व्हिजडम’

साई ज्ञानमौक्तिके

भगवान साईबाबांच्या चरणकमलांना वंदन

भाग १८ ब

ॐ ॐ ॐ

“खाण्याच्या सवयींना शिस्त लावा”

भगवान पुढे म्हणाले, “रामाने जंगली फळे खाण्यास सुरुवात केली. तिथे अशी काही फळझाडे होती, त्यातील त्याला आवडतील ती फळे तो खात असे, आणि उरलेली तिथल्या पक्ष्यांसाठी, पशुंसाठी ठेवत असे. मुलांनो, अशा तऱ्हेने तुम्ही तुमच्या खाण्याच्या पद्धतीत एक शिस्त ठेवली पाहिजे. गरजेपेक्षा जास्त खाऊ नये.”

“स्वामी, ह्या वयामध्ये अन्नपदार्थांच्या बाबतीत काही शिस्त, नियमन करणं शक्य आहे का?”

माझ्या सांगण्याचा अर्थ असा होता की, माझ्या खाण्याला शिस्त लावण्यास मी तयार नाही. मला मसालेदार पदार्थ आवडतात. आंध्र प्रदेशातील लोणची, तिखट पदार्थ, मिरचीचे पदार्थ, मसालेदार पदार्थ इ. मी ते सोडू शकत नाही. म्हणून मी बाबांना तो प्रश्न विचारला - या वयात खाण्याच्या पद्धतीत शिस्त लावणं शक्य आहे का?

स्वामी म्हणाले, “याचा वयाशी काही संबंध नाही. जर तुमचा पक्का निश्चय असेल तर तुम्ही नक्कीच जेवण्याच्या पद्धतीमध्ये नियमितपणा आणि शिस्त आणू शकाल.”

“स्वामींनी आपला उपयोग करावा म्हणून शब्द वाट पाहतात”

मी आता दुसऱ्या प्रकरणाकडे वळतो. बाबांनी सांगितलं की आंध्र प्रदेशात ‘तिरुपती वेंकटा कावुलु’ असे दोन कवी होते. ते तेलगु साहित्य वाङ्मयात अत्यंत लोकप्रिय होते. त्यांच्या कविता बऱ्याच लोकांना माहीत असल्यामुळे ते प्रसिद्ध आहेत. हे दोन कवी ५० वर्षांपूर्वी बाबांना भेटले होते.

मी कुतुहलाने विचारलं, “स्वामी, ते काय म्हणाले? त्यांनी काय सांगितलं?”

भगवानांनी, ते दोघे कवी काय म्हणत, ते मला सांगितलं. “स्वामी, आम्ही आमच्या काव्यरचना करण्यासाठी शब्द निवडत असू. कारण ते शब्द तुमच्या मुखातून उच्चारले जाण्याची वाट पाहत आहेत. आम्ही सामान्य माणसं, काही शब्द गोळा करतो आणि कविता लिहितो असा फरक आहे.”

नंतर भगवानांनी दुसऱ्या एका महान, विद्वान विचारवंतांविषयी सांगितलं. त्याचं नाव ‘रामचंद्रराव.’ ते राज्यपाल होते आणि ते बारा भारतीय भाषांमध्ये तज्ज्ञ होते. ते भगवान बाबांच्या प्रवचनांचे पहिले-वहिले दुभाषी होते. एकदा त्यांनी मुंबईमध्ये भगवानांच्या प्रवचनांचे मराठीत रूपांतर केले होते. भाषणाच्या अखेरीस, सभागृहातील सर्व श्रोत्यांनी टाळ्या वाजवून भगवानांच्या भाषणाला उत्स्फूर्त दाद दिली.

तेव्हा दुभाषे, रामचंद्रराव उठून उभे राहिले आणि म्हणाले, “सभ्य स्त्री-पुरुषहो, कृपया हे लक्षात घ्या की हे शब्द माझे नव्हते, माझे भाषण नव्हते, ते फक्त मी भाषांतर केले. मूळ भाषण हे भगवान बाबांचे होते.”

ह्या उद्घोषणेनंतर पहिल्यापेक्षाही लोकांनी जास्तच टाळ्या वाजवायला सुरुवात केली आणि खूप वेळ वाजवत राहिले.

“कधीही सडलेली फळे वाटू नका.”

आता आपण दुसऱ्या एका घटनेकडे वळू या. स्वामी भक्तांना आणि विद्यार्थ्यांना छोट्या आकाराची फळे वाटत असत हे तुम्हाला माहित आहे का? एक दिवस त्यांनी अशी लहान फळे वाटायला मुलांना सांगितलं. मी फळे काहीशी बेरीजसारखी दिसत होती.

त्यांनी एका मुलाला बोलावले आणि त्याला म्हणाले, “बाळा, तू फक्त चांगली फळे वाट. कधीही खराब झालेली फळे वाटू नकोस. खराक फळं वाटणं हे पाप आहे. तू तसं कधीही करू नकोस कारण नंतर तुला त्याची किंमत मोजावी लागेल. म्हणून कोणालाही देण्यासाठी उत्तम प्रकारच्या फळांचीच निवड कर.”

नंतर मुलांनी फळं वाटायला सुरुवात केली. पण आपले भगवान मी फळे कशी वाटत आहेत ह्याकडे काळजीपूर्वक आणि लक्ष देवून पाहत होते.

शेवटी ते म्हणाले, “अरे मुलांनो, तुम्ही एम्.एस्सी. पदवीचे विद्यार्थी आहात. परीक्षेच्या वेळी माहिती वाचायची आणि सांगायची हेच फक्त तुम्हाला माहित आहे. पण तुम्हाला सारासार विचार आणि सामान्य ज्ञान नाही. फळं कशी वाटायची हे तुम्हाला माहित नाही. तुम्ही या भक्तसमूहाला कसं विसरलात? तुम्ही तिथे शेवटच्या ओळीत बसलेल्या भक्तांना फळं वाटलीच नाहीत. तुम्ही एम्.एस्सी चे कसले रे विद्यार्थी?”

“शिक्षकांचा आदर ठेवा.”

नंतर ते म्हणाले, “अरे मुलांनो, तुमच्यातील काही जण जेव्हा चालत होती, तेव्हा मी असं पाहिलं की तुमचे पाय तुमच्या शिक्षकांना लागत होते. तुम्ही तुमच्या शिक्षकांचा मान ठेवायला हवा. त्यांच्याशी वागण्याची ही रीत नाही. तुम्हा मुलांमध्ये आज्ञा पाळणं आणि माणुसकीही हवी, तेव्हाच तुम्ही चांगल्या प्रकारे शिकू शकाल.”

स्वामी अचानक एका विद्यार्थ्याकडे वळून म्हणाले, “मला एक गोष्ट सांग. तुमच्या महाविद्यालयात कोण सर्वांत उत्तम शिक्षक आहे?”

“उत्तम शिक्षक कोण?” हा खूपच कठीण प्रश्न आहे! त्या मुलाने उत्तर दिले नाही. स्वामींनी पुन्हा आग्रह करून विचारलं.

शेवटी तो मुलगा म्हणाला, “स्वामी, सगळे शिक्षक चांगले आहेत- नाही स्वामी, सगळेच चांगले आहेत.”

तेव्हा भगवान म्हणाले, “सगळी माणसं चांगली आहेत हे मलाही ठाऊक आहे. सगळे चांगले शिक्षक आहेत. पण तसं असलं तरी, काही शिक्षक तुझ्या बाबतीत कठोरही असतील. तरी तू तुझ्या चांगल्यासाठीच आहे, हे तुला माहित असलं पाहिजे.”

“पालकांमध्ये बदल घडविणारी मुले”

आता मी पुढच्या एका प्रसंगाकडे जातो. ती वेळ भगवानांच्या मुलाखतीची वेळ संपल्यानंतरची होती. भगवानांच्या मुलाखतीचे भाग्य लाभलेल्या एका जोडप्याविषयी त्यांनी बोलायला सुरुवात केली. मुलाखतीच्या खोलीतून बाहेर आल्यावर स्वामी त्या जोडप्याविषयी सांगू लागले. ते जोडपे आधीच निघाले असल्यामुळे, त्यांना ते कळलं नाही.

स्वामींनी आमच्याकडे पाहून म्हटलं, “बघा, तुम्ही त्या मुलाला बघितलंत का?”

“हो स्वामी, आम्ही पाहिला.”

“तुम्हाला माहित आहे? मी त्या मुलांना म्हटलं, “तू तुझ्या वडिलांना ती वाईट सवय सोडायला सांग. त्यांना म्हणावं, त्यांच्यासाठी ती सवय चांगली नाही.”

तो मुलगा घरी गेला व रडू लागला.

वडिलांनी विचारलं, “अरे, तू का रडतो आहेस?”

मुलगा म्हणाला, “बाबा, तुमची ती वाईट सवय सोडा. नाहीतर मी रडू लागेन. जेवणार नाही. मला वचन द्या की तुम्ही तुमची ती वाईट सवय सोडाल.”

वडील म्हणाले, “कसली वाईट सवय?”

“धूम्रपान-सिगारेट ओढणं. बाबा, धूम्रपान करू नका. ह्यापुढे जराही धूम्रपान करू नका.”

तेव्हा वडिलांनी कधीही सिगारेट न ओढण्याचा निश्चय केला. केवढा हा बदल! भगवान मुलांच्याकडून पालकांमध्ये किती परिवर्तन घडवून आणतात. स्वामींमुळे विद्यार्थी बदलतात आणि त्यांच्यामुळे पालकांमध्ये नव्याने बदल घडून येतो. ह्या दैवी अवताराच्या साक्षीने अशी आश्चर्यकारक गोष्ट घडून येते.

“तुम्ही त्यांच्यापासून काहीही लपवू शकत नाही.”

त्यावेळी भगवानांनी सर्वांना सांगायला सुरुवात केली, “मुलांनो, वृंदावनामध्ये जे घडलं ते मी तुम्हाला सांगतो. अनिलकुमारला ते माहिती आहे.”

उन्हाळ्याच्या सुटीतले ते दिवस होते. मुलं मस्तपैकी जेवणाचा आणि सायंकाळच्या चहाचा आनंद घेत होती. स्वामी संध्याकाळच्या दैवी प्रवचनासाठी सभागृहाकडे जात होते. ते एकदम थांबले. एका मुलाकडे पाहून म्हणाले, “मुला, तू ते करू नकोस! ती गोष्ट करण्याची ही जागा नाही. ते तू थांबव.” मुलगा म्हणाला, “काय स्वामी?”

ते म्हणाले, “ते तू करू नकोस.”

“ते म्हणजे काय, स्वामी?”

लगेचच बाबांनी हस्तसंचालन करून एक फोटोग्राफ साक्षात केला. ज्या फोटोमध्ये कॉलेजच्या इमारतीच्या मागे एका झाडाखाली हा मुलगा सिगारेट ओढत असलेला दिसत होता. भगवानांनी हे असं सांगितलं म्हणजे त्याचा अर्थ असा की आपण त्यांच्यापासून कोणतीही गोष्ट लपवून ठेवू शकत नाही.

“मी कधीही कॉफी, चॉकलेट किंवा केकची चव घेतली नाही”

काहीतरी कारणाने आमच्या चर्चेत माझ्याबद्दल बोलणे निघाले आणि स्वामी म्हणाले, “अनिलकुमार, तू योग्य तऱ्हेने खातोस ना?”

“स्वामी, मी नेहमीप्रमाणेच खातो.”

“तू त्यातील लोणचे, मसालेदार पदार्थ खाऊन तुला बरे वाटते का?”

“मला खूप छान वाटते., स्वामी.”

“तू अशा तऱ्हेने लोणची वगैरे सतत का खातोस?”

“स्वामी, मी मधून मधून सूप, वरण इ. घेईन. पण लोणची मात्र कायम सतत खाईन.”

“ओह! तू नेहमी असाच असतोस?”

आणि मग स्वतःकडे बोट दाखवत म्हणाले, “विश्वास ठेव किंवा नको ठेवू. मी कधीच कॉफी किंवा चहाची चवसुद्धा घेतलेली नाही. मी तेलकट पदार्थांना शिवतही नाही. बिस्कीट, चॉकलेट किंवा केकची चवही

घेतलेली नाही. तुला हे माहीत आहे का की माझ्या शालेय जीवनात मी थोडासा मक्याचा पदार्थ माझ्याबरोबर नेत असे.”

“मी गरीब कुटुंबातील होतो- मला एकट्यालाच लपवून खावं लागे.”

त्या मक्याच्या पीठापासून, “जोन्ना रोटेलू’ नावाचा एक गोल पदार्थ बनवला जातो. जोन्ना रोटेलू म्हणजे मक्यापासून बनवलेला. स्वामी शाळेत जाताना आपल्याबरोबर हा गोलाकार पदार्थ नेत असत.

तेव्हा मी म्हटलं, “स्वामी, ते खूप कडक असतात ना? ते खायला खूपच कडक असेल ना? ते तुम्ही कसे खात होता?

“नाही, नाही, तुम्ही जर त्याच्यावर थोडं पाणी शिंपडलं तर ते मऊ होतात. मग तुम्ही ते सहज खाऊ शकता.”

मग मी स्वतःशीच म्हणालो, “स्वामी, तुम्हीच ते खाऊ शकता, मला ते जमले नसते.”

मग भगवान म्हणाले, “जेव्हा माझे वर्गमित्र त्यांचे पदार्थ खात असत, तेव्हा मी मात्र फक्त मक्यापासून बनवलेला तो पदार्थ खात असे. कारण इतरांना मी गरीब कुटुंबातला आहे याची अडचण वाटू नये. मी गुपचूपपणे एकटाच खात असे. मला गुपचूपपणे खावं लागत असे. मला भात आणि इतर पदार्थ जे माझ्या वर्गातील मित्र खात असत, ते खाणं परवडत नव्हतं आणि मला त्यांना माझी अडचण वाटू द्यायची नव्हती.”

आपण ह्या गोष्टी कशा समजू शकू? हा हिमालयासारखा साधेपणा आहे! भगवानांचे जीवन हे एखाद्या खुल्या पुस्तकासारखे आहे.

याबरोबरच मी माझा मासिक अहवाल येथे संपवतो.
